

**РАРИТЕТНА ФРАКЦІЯ ФЛОРИ ОКОЛИЦЬ МІСТА ПОЛТАВИ
ТА ЇЇ СИСТЕМАТИЧНИЙ АНАЛІЗ**

Гомля Л.М., Ковлагіна Є.К.

*Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка*

До умови виділеної території околиць міста Полтави входять територія самого міста та прилеглих населених пунктів в радіусі 5 км. від нього. Регіон охоплює ділянку заплави р. Ворскли в її середній течії, пониззя р. Коло мак та верхів'я р. Вільшани, де власне і розташовані основні типи рослинності, характерні для Полтавської області та південної частини Лівобережного Лісостепу в цілому. Згідно геоботанічного районування [2] околиці м. Полтави знаходяться в Диканько-Котелевському геоботанічному районі Ромено-Полтавського геоботанічного.

Флористичні дослідження 2017-2020 рр. показали, що раритетна фракція флори околиць Полтави налічує 11 видів, занесених до Червоної книги України [5], 23 регіонально рідкісних та 101 малопоширений (відомі з 1-3 локалітетів) вид, а всього разом – 135 видів вищих рослин, що належать до 13 родів, 40 родин та 3 відділів. Найбільш численним є відділ *Magnoliophyta* (131 видів або 97,037%), значно менше видів включають *Equisetophyta* (1 вид або 0,74%), і *Polypodiophyta* (3 види – 2,2%). Співвідношення між однодольними та дводольними складає 1:3,5. Спектр провідних родин утворюють: *Asteraceae* (24 види – 17,8%), *Liliaceae* та *Lamiaceae* (по 8-5,9%), *Fabaceae* та *Brassicaceae* (по 7-5,18%), *Ranunculaceae* та *Poaceae* (по 6-4,4%), *Boraginaceae* та *Rosaceae* (по 5-3,7%). Решта родин містять менше 5 видів в кожній і складають 59 видів або 43,7%. Найбагатшими за числом видів родами є: *Allium* (4 види), *Cirsium* (4 види), *Anchusa*, *Carex*, *Polygonum* та *Ranunculus* (по 3 види).

Околиці Полтави відзначаються значною флористичною різноманітністю. Більшість виявлених видів флори є типовими для Полтавської області. Але з іншого боку вдалося виявити 14 видів, що є новими для Полтавщини та 20 видів, що є новими для Диканько-Котелевського геоботанічного району. Ці види не вказані в одному з останніх і найповніших зведень по флорі Лівобережного Придніпров'я [1]. З цих видів найбільший інтерес становлять знахідки *Symphytum tauricum* Willd. на північно-східній межі ареалу та друге

місцезнаходження червонокнижного виду *Lathyrus venetus* (Mill.) Wohlf у Лівобережному Лісостепу України, про що повідомлялося раніше [3-4]. Ці види та фітоценози, в яких вони поширені, потребують охорони на Полтавщині.

Список використаних джерел:

1. Байрак О. М. Конспект флори Лівобережного Придніпров'я. Судинні рослини. Полтава: Верстка, 1997 а. 164 с.
2. Геоботанічне районування Української РСР. К.: Наук. думка, 1977. 304 с.
3. Давидов Д. А., Гомля Л. М. Поширення *Lathyrus venetus* (Mill.) Wohlf. на території Полтавської області. Актуальні проблеми дослідження та збереження фіторізноманіття. Матеріали конференції молодих учених-ботаніків (6-9 вересня 2005р., м. Умань, Національний дендрологічний парк «Софіївка» НАН України). Київ: Фітосоціоцентр, 2005. С. 47–49.
4. Давидов Д. А., Гомля Л. М. *Symphytum tauricum* Willd. на Полтавщині. Регіональні проблеми природокористування та охорона рослинного і тваринного світу. Матеріали міжнародної наукової конференції студентів та молодих вчених. Кривий Ріг, 2006. С. 88.
5. Червона книга України. Рослинний світ. К.: Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1996. 608 с.